

Jens Alfred Jensen (2018/22)

Smittet som soldat, indlagt på Garnisonssygehuset i meget lang tid. Fra Leestrup.

Menig 581 Jensen, 25. Batalion, 3. komp. / Garnisons Sygehus Ørelinik

Breve

Før indlæggelse

20/4 1918, fra far

Brev sendt til til Rekrut 581 Jensen, 26 Bataillons 3 Kompagni, Kornbakken Kaserne, Næstved. Formentlig kort efter indrullering.

”Tak for kortet som du sendte os, men nu længes vi meget efter at høre, hvordan du har det. Vi håber da, at du er rask. Vi længes også efter at høre hvordan det dig med forkølelsen. Jeg er meget forkølet endnu. [...] Er det flinke befalingsmænd, du er under? Jeg talte i går med en gammel bekendt af mig, han har en søn, som ligger ved 26. bataillon. Han sagde, at I fik ingen orlov de første 6 uger, om det passer ved jeg ikke. Har I fået noget ordentligt tøj? Har du været ude hos din faster? [...]”

3/5 1918, fællesbrev fra familien.

Stadig på kasernen i Næstved.

Faderen skriver om en kammerat til Jens, der er død og efterlader sig ung enke og små børn.

Mor: ”Tak for dine breve og gudskelov, at du ikke er syg. Og vi håber, at du også må blive ved at have det godt. Vi har det da også godt. Det er jo sørgeligt for den stakkels enke. [...] Det er jo trist for jer, at I skal være afspærret fra de andre soldater, men det går jo nok, når I bare ikke skal blive syge.” Hun vil sende æg og honning, har ingen kage. Planlægger at komme til Næstved, hvis vejr og helse tillader det.

Desuden kort hilsen fra lillesøster og fra Ane.

12/5 1918, fra søster Margrethe

Fødselsdagskort, sendt til Rekrut 581 Jensen, 26 Bt 3 Komp Kornbakkens Kaserne, Næstved.

21/7 1918, fra bror Thorvald

Sendt til Rekrut 581 Jensen, 26 Bt 3 Komp., Kornbakken Næstved. Han skriver ”I er jo hjemme i dag alle tre”, så måske han er hjemme på besøg? (men fjollet så at sende til kasernen i Næstved). Han skriver ikke noget om, hvordan der mon er i militæret, så formentlig er Jens Alfred ikke lige indrullet.

19/8 1918, fra Jens Alfred til forældrene

Postkort sendt fra Snoldelev.

”Først kan jeg da fortælle Eder, at vi er flyttet i dag. Jeg er bleven lagt ind i et forsamlingshus sammen med 80 mand her i Snoldelev. I mandags blev jeg udtaget til at være oppasser for Kaptajnen, og skal da være det

foreløbig. I bedes sende mig den kasse som Hans havde, medens han var inde som soldat, samt de tynde sorte strømper og en skjorte. Det går da lidt bedre med min fod, jeg havde ellers en streng dag før vi fik pakket i går. Min nye adresse er Rekrut 581/18 Jensen, 25 Bt 3 Komp, Barfredshøjlejren pr. Tåstrup st.”

15/10 1918, fra Jens Alfred til forældrene

Postkort sendt fra Grevelejren.

”Blot et par ord for at fortælle Eder, at vi er da nået og komme herop. Det er jo en stor historie alt dette her, det er ligefrem en hel by med lader og eget vandværk. Det bedste af det hele er, at her er elektrisk lys overalt, så vi ikke har nødig at gå og rode i mørke. Jeg er oppasser endnu, men hvorlænge ved jeg ikke. I må godt sende mig lidt tøj en gang sidst i ugen. Jeg har det godt og er rask, og håber, at I har det ligeledes.”

December (15. eller 22.) ("søndag aften" m. julemærke) 1918, fra mor + hilsen fra søster Margrethe

Mange tak for dit kære brev. Oh, hvor det glædede os meget, at du kunne igen skrive hjem til os. Gudskelov at du nu er så rask. Der skal du, at Herren er god imod os, så vi har rigtig meget at takke for. Thorvald har spansk syge, men han er da forhåbentlig ikke så meget syg. Karlen og Karl er også dårlige af samme, blot de dog må slippe vel over den. Med Guds hjælp går det nok. Thorvald havde glædet sig meget til at han skulle hjem til julen. I dag har fader og jeg været i Fakse med en kasse til dig med æbler og julebøger og lidt forskelligt, og en æske til Thorvald med noget lignende, og i håb om, at det gode nu må smage dig rigtig godt. Nu ønskes du en rigtig og velsignet jul. Det er den første jul, du skal tilbringe borte fra hjemmet. Lev vel mit kære barn.

Hilsen fra lillesøster Margrethe (tilsyneladende skoleelev): I kassen er forskellige ting, bl.a. en 'rødspætte' af marcipan, og tre grankogler fra haven.

December (20. eller 27.) ("fredag eftermiddag") 1918, fra mor, Jomfruens Egede

Må følge efter det ovenstående, da der spørges til, om æblerne smager

”Vi har ringet 2 gange i denne uge, og efter hvad vi hører, så har du det jo godt og gudskelov, det glæder os meget. Må det bare få lov at blive ved at gå fremad. Hvorledes går det ellers med dine arme, kan du snart skrive et lille brev til os igen? Det vil glæde os meget, men overanstreng dig nu ikke, du kære lille ven. Du kan tro, at søster hun var meget glad for at hun havde været inde at besøge dig. Hun har stadig et eller andet at tale om. Hun holder jo så meget af dig, og det gør vi alle.

22/12 1918, fra bror Hans

Skriver om forberedelser til begravelse af "excellencen" om julegaver (han har sørget for, at Jens Alfred er med i en gave til forældrene). "Du har vel nok hørt, at Thorvald er spansk, men er i god bedring, i dag da jeg talte med Ane, mente hun næsten, han kunne nå at komme lidt op til julen. Der er to til og ligger på Bleghøjsgården, fodermesteren og Aksel, så Thorvald har jo selskab, da han og fodermesteren jo har kammer sammen. [...]Du kan tro, her blev glæde, da de i går modtog dit brev. I år bliver vi altså kun 4 at

holde jul her hjemme, de tre udebliver jo [Jens Alfred, Thorvald og ??] Hermed et billed, måske du kender det."

2. juledag 1918, fra mor

"Rigtig mange tak for dit kærlige brev og hvor det glæder os meget, at vi ser, at du er en god og taknemlig søn, og en fars og moders bønner (...) og så meget når man beder af et oprigtigt hjerte, og der er ikke en dag i al denne tid uden vi har sendt bønner til den store mester for dig, og nu kan vi også se, at de har ikke været forgæves, og vi beder (jo?) for jer alle enten I er syge eller sunde."

Takker for julegaven "det var meget, at du kunne have tanke den slags, men nu har du jo tid dertil."

"Hvorledes går det ellers med at have hovedet i vejret, kan du døje det?" Fortæller om brev fra Thorvald "Det er bedre med ham, men han er bleven omtrent helt døv. Bare han kan slippe vel over den med Guds hjælp går det nok. Og Ane er flink til at passe ham. Hende har vi heller ikke set noget til, så det har været en ensom jul, en jul, vi aldrig vil glemme."

27/12 1918, fra bror Thorvald

"Jeg kan desværre ikke tage til Greve for dig, for det første da jeg har ligget af den spanske i en 8 dages tid, både jeg og fodermesteren og Axel har ligget af den. Jeg og Axel har måttet ligge i julen. Jeg begyndte at sidde op 2. juledag, og nu har jeg gået her inde i varmen i et par dage. I morgen skal jeg prøve at begynde igen, vi skal slagte 20 gæs i morgen. Det har jo været en trist jul for os begge to, at vi ikke har kunnet komme hjem. Jeg fik en pakke hjemmefra juleaften, der var tulipaner, en lommekniv, søsters fotografi, marcipan og så ellers æbler for resten. Her inde fra fik et juletræ juleaften ved siden af det lå der en pakke, hvorpå der stod til forkarlen Thorvald, og i den pakke var der garn til et par strømper.

Nytårsaften 1918, fra mor og far, Jomfruens Egede.

Far: "Tak for dit kære brev. Vi er meget glade for at høre, at du kan høre så meget med øret nu, at du kan høre uret gå, for så er der da ingen fare for, at du skal blive tunghørig. Nu er Thorvald da kommet af igen, i går var han hos doktoren, han blev blæst i øret. I dag syntes han, at det har hjulpet lidt. Thorvald måtte jo også ligge i sengen juleaften og dag. Selv om det jo var lidt trist for os at tænke på, at I begge to skulle ligge i sengen i julen borte fra hjemmet, så var vi alligevel glade alle sammen ved tanken om, at I havde det godt og at faren ved sygdommen var overstået, men selvfølgelig savnede vi Eder, da vi er vant til at være sammen juleaften."

Fortæller desuden om arbejdet med at pynte op til grev Moltkes begravelse – et stort arbejde i dårligt vejr, og de var syge.

"Du skulle gøre et forsøg på at komme ned på rekreationshjemmet, det ville nok rette en del på dig. Vi var bange for, at du ikke skulle få kassen med æblerne til juleaften, så vi blev glade, da vi hørte, at du havde fået dem."

Mor: Kære søn. Rigtig mange tak for dit kære lange brev, som vi fik i går. Jeg læste det på sengen, men nu skal du bare tage den lidt med ro, for doktor Rasmussen var her i aftes, men det er ikke engang spansk, ikke det eneste tegn dertil, da det er så almindelig nu til dags når folk fejler noget, ingen feber, bare lidt forkølelse. Jeg fik noget pulver og jeg må stå op når jeg selv vil. Jeg blev forkølet til begravelsen, jeg var

oppe at hjælpe til hos frk. B... og gik i noget træk, men i morgen nytårsdag har jeg tænkt på at stå op igen, så med Guds hjælp klarer jeg den nok. Jeg var ellers bange for, at jeg skulle blive spansk. [...] Det glæder mig at læse i dit brev, at du har begyndt at være lidt oppe, og at du mit kære barn kan så godt høre med det dårlige øre”.

31/12 1918, fra vennen Peter Christensen, Dalby Mark.

”Vi er da gået fri for den spanske syge(endt?) men den begynder at rykke os ind på livet, for den raser for tiden i Dalby ligger de snart alle sammen. Brugsuddeleres kone er lige død i dag fra 6 små børn. Niels Peter Larsen, Kæderup, døde også som offer for den spanske syge. Han blev begravet den 6. november. Gamle Peter Jensens Anders i Viverup døde også og blev begravet 2. juledag fra Merløse kirke, og den unge kone ude i Tvær(?)huset, det var Ida der var oppe mejeriet(?) Du husker hende vel nok. Peter Christensens datter i forsamlingshuset er også død, men det var da ikke spansk syge. Det er jo ganske forfærdelig så mange unge mennesker, der falder bort i denne tid. Men vi vil håbe, at det nye år vil bringe lidt lysere tider.”

2/1 1919 fra bror Thorvald + hilsen fra mor

Mor er rask igen, det var blot en forkølelse siger doktoren. De var ellers bange for, at det var spansk syge. Thorvald selv har været ved lægen med sine ører: ”Jeg har været ude hos doktoren i Havdrup med mine ører og han blæste dem ud og jeg synes også det hjalp straks, men jeg er alligevel noget tunghøret på det højre øre men det venstre hører jeg helt godt med. Jeg havde lidt ørepine før jeg blev spansk, men det gik over om natten, og så havde jeg en del nu da jeg var spansk, men den er da gået over igen, det er bare tunghøret, jeg har nu. Doktoren han sagde, at hvis ikke det blev bedre så skulle jeg komme igen inden det blev kronisk, men jeg har ingen rigtig tiltro til ham. Hvis du kunne give mig nogle oplysninger om ham der inde som du vil anbefale, for hvis ikke det bliver bedre, så kan det godt være, at jeg tager ind hos ham og hører, hvad han siger til det, men det bliver jo en kostbar en hvis det er noget alvorligt.”

6/1 1919 fra bror Hans, søster Margrethe samt kort hilsen fra far og mor

”Allerførst må jeg ønske dig et glædeligt nytår med ønsket om, at du snart må blive helt rask igen. Ja, som du jo har hørt, har vi jo lidt spansk syge her hjemme. Vi har haft doktor i dag til fader. Det er spansk syge, men i meget mild grad og tilmed er han snart over den sagde doktoren. Han har ikke nødig at ligge, blot blive inde i varmen. Moder er jo helt over det igen, hun ordner alt her igen. Ane har jo været her i hele 8 dage, hun er rejst nu i aften. Margrethe og jeg er lige kommet hjem fra Tommerup. Jeg går og venter på, at fader skulle blive så rask igen, så han kan ringe osv. (i kirken), så var det min mening at tage en tur ind og se til dig, men så længe fader ikke kan noget, kan jeg jo ikke tage nogen steder, men forhåbentlig sidst i ugen kan han begynde lidt igen. Den spanske hænger eller har begyndt at hænge egnen her omkring i øjeblikket står der to i kapellet. Den ene kom der i aftes, og den anden nu i aften. Det er Kristian Niensens, de fik et lille den anden nat, men det har vist aldrig levet. Den anden er en af Niels Jørgensens sønner. Han havde betændelse i begge lunger, og her er mange andre som ligger her i sognet. Efter forlydende ligger der 40 mennesker i Babberup by alene. Det er jo ikke så ganske lidt. Du går vel oppe lidt hver dag og nyder livet nu og ser om ikke, der skulle komme nogen og se til dig. Det er jo også længe siden der har været nogen der inde hos dig, men du kan nok selv se, vi har ikke kunnet komme. Vi længes jo alle sammen efter at se dig og ikke mindst moder, men hun tør ikke begive sig på den tur foreløbig, hvilket vist heller ikke er heldigt for hende. Hvad julen angår, da er den gået meget roligt af her hjemme. Vi har i det hele ikke mærket meget til

den, da vi jo arbejde søndagen før og 2. juledag og ligeledes noget af søndagen efter jul, med andre ord havde vi kun juledag fri, men vi håber på, at det nye år nu må bringe os lidt mere fred og ro end det gamle sluttede med." Sluttes med "Moder længes efter brev!"

Margrethe takker for julegaver" ja du ved jo, hvad jeg fik af Hans og Ane og dig selv med, havde de jo vist dig, da de var derinde." "Det er jo en hel uge siden vi har hørt fra dig. Vi går og venter brev fra dig hver dag, men forgæves. En gang må det jo komme."

9/1 1919, fra soldaterkammerat 578 Jensen

Skriver, at de ikke har været hjemme i 3 måneder. Er lige kommet fra Grevelejren til Næstved, og skal nu videre til Holsted i Jylland. Jens Alfred har åbenbart spurgt efter sit tøj og bedt vennen sende det. Han svarer, "Jeg har ellers afleveret det hele på våbenkammeret, for så mente jeg, at det var mere sikkert end hvis jeg havde (ord mangler). Jeg pakkede det hele sammen den gang vi rejste fra lejren første gang, så jeg tænker nok, der er det hele". Han ikke tror, han får tid til at sende det inden afrejsen.

"Hvordan du bliver vel kasseret nu du bliver så rask, men (...) er der jo ellers ikke (sjovt?) ved når vi ikke har så langt tilbage, nu er det jo (...)"

11/1 1919, fra bror Thorvald

"Tak for dit brev, som jeg fik i dag, jeg har gået og ventet på brev fra dig i nogle dage. Jeg troede, at du var blevet værre igen, men det var da godt, at det går fremad med dig. Hvis ikke du har hørt hjemmefra, så er det da bedre med fader. Du ved vel nok, at han har den spanske, men det er da i en så mild grad, så han må gerne gå oppe, jeg fik brev hjemme fra i går, og der var det bedre med ham. I mandags var jeg køren til Tune Landbrugsskole. Jeg kom lige forbi Grevelejren, men jeg turde ikke køre ind og høre efter dit tøj, for jeg havde begge de røde for, og de er jo noget nervøse."

Fortæller desuden, at han skal køre for nogen, der har været til begravelse på Fyn med Hans Appels datter, "hun er død af den spanske, hun har været gift et godt halvt år, det er hurtigt, hun skulle væk her fra".

20/1 1919, fra mor

Takker for brev, godt at tiden går så hurtigt. "Hans fortæller, at du går meget ude nu, og det har du jo godt af, men du er vel noget modtagelig for kulden, nu du har været inde så længe? Hans fortæller, at du er glad og godt tilfreds og har en flink kammerat, og det er jo også rart, at I kommer godt ud af det med hinanden."

Fortæller, at de har slagtet grisen. "nu skal du dog smage pølsen af den gode lille gris,. Om du vil, kan du lade din gode ven på stuen smage den. Den slags kender han vel ikke ret meget til." Thorvald har været hjemme, og nu hører han helt godt igen. I slutningen af hilsnerne skrives "er du noget glad for søster, nu kan du da se hende hver dag" (hun mener nok et billede, som lillesøster har givet ham i julegave).

25/1 1919, fra mor

Mange tak for besøget hos dig, men jeg blev alligevel lidt underlig da jeg så dig min lille ven i sengen, men vi var meget glade for turen. Det glæder os, at du har det så godt, at du snart kan komme hjem til os igen. Du ser jo hel godt ud efter den lange indeslutning, og nu håber vi da at du bliver rigtig rask og kan blive hel fri

for bylder og sådan noget stads som er (...) ubehagelig og vi og du også må blive fri for den spanske, den er jo meget ubehagelig.

26/1 1919, fra højskolekammerat Alfred Andersen, Haslev

Var sammen på holdet 16/17 på Bygmesterskolen. Han er tilbage denne vinter.

”Nu lakker det ellers hen imod den tid, vi skal have vor missionsuge. Bare den ikke bliver aflyst. Her er så megen spansk syge her i byen. På 5 dage blev ikke mindre end 15 personer begravet, og der går ikke ret lang tid mellem hvert dødsfald. På skolen havde vi den før jul, men det var i en meget mild grad. Til trods for, at der lå 90 syge, var der dog kun en mand, der døde, en maler fra Thy.”

28/1 1919, fra højskolekammerat mm. Tømrrer Viggo Olsen, Høsten Mark

”Ja, når bare du snart kunne blive rask og komme hjem og få begyndt og arbejde, at du kan få tjent dig nogle penge. Jeg ved nok, hvad det vil sige at ligge inde som soldat. Du har jo været meget syg, kan jeg forstå. Ja, der er ingen, der ved, hvornår man skal herfra. Livet hænger jo kun i en tråd. Der er jo mange mennesker, som er døde i den sidste tid af den spanske syge, som kun har været syge i nogle få dage. Har du ellers klaret dig for den spanske. Jeg har ikke haft den, men du har jo også været syg nok den [...], du mener ikke, du kommer ud på denne side (Marts?). Men når så endda du var rigtig rask, så må du jo endda være glad eftersom du har været så meget syg. Der er mange som har fået slemt knæk i deres tjenestetid.”

30/1 1919, fra vennen Ejner Wassmann, højskolekammerat, Haslev Højskole

Kammeraten har taget en vinter mere på højskolen. Intet om spansk syge. (Men han har fundet Jesus).

31/1 1919, fra bror Hans (maskinsmed) + hilsen fra mor

”Jeg var nede hos Svenné (doktor?) i går, han blev meget forbavset, da han så mig, han syntes jeg var kommet mig så meget. Jeg har ganske vist også taget 8 (pund?) på siden jeg begyndte at søge ham, det er jo helt godt, eftersom det er på vandmad og franskbrød, og det skal det blive ved med at være foreløbig.”

Hilsen fra mor: Hvordan gik det med vægten i sidste uge, har du taget noget på?

Bedstefar har også været syg (vides ikke af hvad), han er oppe igen og har forsøgt at smede igen, men kunne ikke.

2/2 1919, fra bror Thorvald

Tak for dit brev [...], det er da godt, du snart er rask igen. Jeg har tænkt på at komme ind og se til dig på søndag. Han er her inde i dag, og vi har snakket om, at både Margrethe og Hans og jeg vi skulle følges ad derind. Det passer bedst på søndag for min skyld, da jeg ikke ene kan finde ud til dig, men så hører vi vel lidt nærmere fra dig om du er lige ved at skal ud der inde fra. Du har ikke nøde at skrive til mig når bare de får det at vide derhjemme, så kan jeg få det at høre gennem dem. Jeg har været i Greve i dag og hente din cykel. Jeg skulle ellers have været derud i søndags, men jeg syntes, det var så koldt. Jeg fik også at vide da Søren kom hjem, at cykelsmeden lå i Havdrup og var meget syg. Jeg var så derude i formiddags og snakke med ham. Han sagde, at jeg kunne godt hente cyklen. Der var en dreng derude som kunne udlevere den. Da jeg så kom derud, var der kuns en cykel, jeg måtte jo tage den. Det er ikke din, men det er ellers en helt god

cykel, så jeg tror ikke, det er noget dårligt bytte. For du har vel ikke hentet. Han sagde at du havde haft to derhenne på en gang. Hvis Peter han skulle komme ud hos dig, kunne du så ikke bestille en kasse cigar(?) hos ham, men det skulle være samme slags fader fik derinde.

15(?) / 2 1919, fra snedker Peter Christensen, Dalby Mark

Jeg har været til begravelse i dag med Hans Martinsen (Mattiassen?) han døde også af spansk syge, der er jo stadigvæk nogle som (må?) med det var den 4. der ude på Overdrevet som faldt væk af den sygdom."

17/2 1919, fra bror Hans og (søster?) Ane, samt hilsen fra mor

"Husk nu at du skal fotograferes, for vi er rigtig meget glad for den lille grå soldat, og nu fylder du jo ret godt i trøjen igen efter hvad du skriver, så ser du nok rigtig godt ud."

"Sofie er meget syg, i dag har hun slet intet spist, kun en æbleskive, hun er meget dårlig. Om det dog bare snart kunne få ende, hun lider meget."

Der er ilagt en presset buket af vintergækker m. snor om.

18/2 1919, højskolekammerat, tømrer Kr. Jensen, Nordskov, Haslev

Kammeraten skulle have været indkaldt, men udskudt pga. freden og den spanske syge. Fortæller om fælles bekendt fra Roskilde, i hvis kompagni 26 var døde af spansk syge "så det var ikke det bare sjov".

"Det har rigtignok været en slem tid for dig at gå igennem, det var da ikke godt, at alle skulle lide så meget ved at være soldat, så kan man jo næsten blive bange for det, men det kan jo ikke hjælpe noget, man må jo tage det, som det kommer og være tilfreds med tilværelsen, men der er jo alligevel meget forskel, det er jo ikke alle, som lever på solsiden."

Den 15. (måned??), fra mor og søster Margrethe (formentlig januar, eller evt. februar)

Mor: Nu er det snart længe siden vi har hørt lidt fra vores lille ven, men vi håber, at han har det godt, og det har vi gudskelov også". Hun fortæller, at bror Hans nu er rejst efter at have været hjemme i 5 måneder, til stor hjælp, "men enten Hans nu kommer hjem igen eller ikke, så er her en kærlig lille plads til dig her i den gamle, lune rede, og du er velkommen, når du kommer!"

Margrethe: Mange tak for besøget hos dig, det var jo en rar tur. Blot ved tanken om hvor rask du var, det satte humøret nogle grader højere, og skønt det var jo noget deropad. Man var blot noget ømhenet, da vi nåede Tokkerup og skulle til at gå."

22/12 1920: Takkebrev fra sygeplejerske Anna Holm, Garnisonssygehuset

Kære Jensen. En rigtig glædelig jul og godt nytår med tak for alle de dejlige æbler sendes dem herfra klinikken. De kan tro en sådan sending gør lykke. Her er kun 7 patienter i år, så det er jo ikke som det har været, men vi er jo godt tilfredse med få, ved De nok. Jeg skal hilse dem fra Overlægen og frk. Friis. Overlægen er forkølet og taler om at gå i seng til jul for at blive helt rask, og frk. Friis rejser en tur hjem til sin mor i julen, men jeg bliver som altid på skansen.

Nu mange venlige hilsner til Dem og Deres forældre fra Deres Anna Holm.

På bagsiden af kuerten: Modtaget pengene, mange tak for dem, det er forfærdelig pænt af dem. A. Holm.

22/12 1922: Takkebrev fra sygeplejerske Kirstine Friis, Garnisonssygehuset.

Kære Jensen. De ønskes en velsignet julefest. Mange tak for den tilsendte gave til patienternes jul. De kan tro, det er en stor glæde for os at mærke at patienterne ikke har glemt os. Jeg håber, De har det godt og sender Dem mange hilsner fra Deres Kirstine Friis.

(Afskrifterne følger moderne retskrivning og stavemåde.)